Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

19 637 Vreemdelingenbeleid

32 623 Actuele situatie in Noord-Afrika en het Midden-Oosten

Nr. 2024 **BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 juli 2015

In deze brief informeer ik u over een wijziging in het landgebonden asielbeleid ten aanzien van Jemen.

Per brief van 21 mei 2015 (Kamerstuk 32 623, nr. 151) hebben de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking uw Kamer geïnformeerd over de politieke en veiligheidssituatie in Jemen. Kort samengevat blijkt uit deze brief dat Jemen het toneel is geworden van een machtsstrijd tussen Houthi-milities en de regering van Jemen, daarbij gesteund door een coalitie onder leiding van Saoedi-Arabië. Die coalitie begon op 26 maart 2015 met luchtaanvallen op militaire doelen in handen van de Houthi's. Daarbij zijn civiele installaties en gebouwen geraakt waardoor er burgerslachtoffers zijn gevallen. Op 21 april is de coalitie overgeschakeld naar een nieuwe fase: «Operation Restoring Hope», met meer aandacht voor humanitaire hulp, diplomatieke initiatieven en waar nodig ondersteund door militaire acties. De luchtaanvallen gaan sindsdien echter gewoon door.

Per brief van 21 juli 2015 (Kamerstuk 32 623, nr. 152) hebben de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking antwoord gegeven op vragen van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking naar aanleiding van de brief van 21 mei (Kamerstuk 32 623, nr. 151). Uit deze antwoorden blijkt dat de situatie in Jemen sindsdien verder is verslechterd. De gevechten en de bombardementen gaan door en de humanitaire situatie is zeer zorgwekkend. Volgens een VN schatting zijn er ca. 1.700 burgerdoden gevallen sinds begin dit jaar (op een totaal aantal van ruim 3.500 doden), en heeft 80% van de bevolking humanitaire hulp nodig.

kst-19637-2024
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

De VN-gezant voor Jemen, Ismael Ould Cheikh Ahmed, is het tot nu toe één keer gelukt de strijdende partijen bijeen te krijgen in Genève. De consultaties zijn echter stroef verlopen. Het wantrouwen tussen beide partijen was zo groot, dat men weigerde in een ruimte aan dezelfde tafel te zitten.
Toch kan enige hoop worden geput uit het feit dat beide partijen naar Genève zijn gekomen en dat de deur open staat voor verdere consultaties. De VN-gezant heeft verslag gedaan van de consultaties aan de Veiligheidsraad en kondigde aan door te gaan met zijn gesprekken met de verschillende partijen in de regio (pendeldiplomatie). Naar alle waarschijnlijkheid zal het nog even duren voordat er weer een conferentie met beide partijen wordt georganiseerd.

Ondertussen is sprake van een patstelling. De Jemenitische regering en de coalitie onder leiding van Saoedi-Arabië eisen dat de Houthi's zich terugtrekken uit de veroverde gebieden. De Houthi's weigeren dit en eisen eerst het stoppen van de bombardementen. Het is aan de VN, of andere invloedrijke partners, om te bezien in hoeverre er consensus-bereidheid is. Er zijn aanwijzingen dat president Hadi steun verliest onder de bevolking, ook omdat hij zelf niet meer in het land is.

In het oosten van het land boekt al Qaeda ondertussen terreinwinst. De organisatie is er toe overgegaan bestuurlijke taken op zich te nemen, zoals het organiseren van vuilnisophaaldiensten, en een verbod op de consumptie van qat. Ook Islamitische Staat lijkt munt te slaan uit het machtsvacuüm. Een aantal aanslagen op shi'itische moskeeën en op Houthi-leiders is door IS opgeëist.

Uit het bovenstaande blijkt dat de situatie in Jemen ernstig en fragiel is. Omdat naar verwachting voorlopig onzekerheid zal blijven bestaan over de situatie in Jemen en op grond daarvan redelijkerwijs veelal niet kan worden beslist of aanvragen op één van de gronden van artikel 29 Vreemdelingenwet 2000, kunnen worden toegewezen, heb ik besloten tot het instellen van een besluit- en vertrekmoratorium voor de duur van een half jaar. Instelling van een besluitmoratorium betekent dat de wettelijke beslistermijn van lopende asielaanvragen, en van asielaanvragen die tijdens het moratorium worden ontvangen, met maximaal een jaar kan worden verlengd. Met een vertrekmoratorium worden uitgeprocedeerde Jemenitische asielzoekers die onder het toepassingsgebied vallen van dit moratorium, thans niet verplicht terug te keren naar Jemen en wordt opvang geboden.

Het besluit tot instelling van een besluit- en vertrekmoratorium voor asielzoekers afkomstig uit Jemen wordt gepubliceerd in de Staatscourant.

Uiterlijk na ommekomst van genoemde termijn, of wanneer ik daartoe eerder aanleiding zie, zal ik u nader informeren over mijn beleid ten aanzien van Jemen.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
K.H.D.M. Dijkhoff